

UUSITALO, SANNA: Tyksin lastenlinikalla 2002–2012 hoidetuilla ALL-potilailla esiintyneet laskimoportin toimintahäiriöt

Syventävien opintojen kirjallinen työ, 29 s.
Lastentautioppi
Maaliskuu 2016

Lasten akuuttiin lymfaattiseen leukemiaan liittyvistä pitkäaikaisista suonensisäisistä hoidoista ja seurannan takia otettavista verikokeista johtuen pyritään potilailla helposti saatavaan suonyhteyteen. Turun yliopistollisessa keskussairaalassa (Tyks) tämä toteutetaan tunneloidulla keskuslaskimokatetrilla, eli joko laskimoportilla tai Broviac-katetrilla. Viime vuosien aikana Tyksin lasten hematologisella osastolla on herännyt epäily lisääntyneistä laskimoporttihäiriöistä. Tällöin portista ei saada verta, sen kautta ei saada annettua lääkkeitä tai kumpikaan edellä mainituista ei onnistu. Tämän tutkimuksen tavoitteena oli selvittää ovatko häiriöt lisääntyneet ja löytyykö mahdollisille häiriöille altistavia tekijöitä. Hypoteesina oli, että tukoksia syntyi enemmän uuden kuin vanhan hoitoprotokollan aikana ja että altistavia tekijöitä olivat hoitoihin liittyvä lääkeaine (asparaginaasi), portin koko tai systeemi-infektiot.

Tutkimukseen valittiin mukaan Tyksin lasten hematologisen osaston ja poliklinikan potilaista ne, joilla oli todettu akuutti lymfaattinen leukemia ja joille oli asetettu Tyksissä laskimoportti aikavälillä 2002-2010. 64 potilasta valikoitui mukaan tutkimukseen. Potilaiden sairaskertomukset käytiin retrospektiivisesti läpi diagnoosihetkestä taudin tai relapsien lopulliseen remissioon, potilaan exitukseen tai vuoden 2012 loppuun. Sairaskertomukset olivat osittain paperisia ja osittain sähköisiä. Sairaskertomuksista käytiin läpi sekä lääkäreiden että hoitajien merkinnät. Alun perin valituista 64:stä potilaasta 11 potilasta karsiutui pois: yhden potilaan primaaritauti ei ollut tutkimuksen aikaikkunan sisällä ja 10 potilaan portin tietoja ei löytynyt sairaskertomuksesta.

Tutkimuksessa ei todettu tilastollisesti merkitsevää eroa uuden ja vanhan hoitoprotokollan aikaisissa tukosesiintyvyyksissä. Tilastollisesti merkitseviä altistavia tekijöitä tukosten syntymiselle ei myöskään löytynyt. Potilasmäärä oli kuitenkin pieni ja sitä pienensi vielä se, että tutkimus tehtiin retrospektiivisesti ja kaikista potilaista ei löydetty tarvittavia tietoja. On mahdollista, että isommalla potilasmäärällä ja prospektiivisellä tutkimusmenetelmällä merkitseviä eroja ja tilastollisesti merkitseviä altistavia tekijöitä löytyisi.

Asiasanat: akuutti lymfaattinen leukemia, laskimoportti, asparaginaasi, kanyylitukos